

Sydnärkes utbildningsförbund
sydnarkes.utbildningsforbund@sydnarkeutbildningar.se

Beslut för gymnasieskola efter tillsyn i Alléskolan 3 i Hallsbergs kommun

Skolinspektionens beslut

Föreläggande

Skolinspektionen förelägger med stöd av 26 kap. 10 § skollagen (2010:800) Sydnärkes utbildningsförbund att senast den **18 juni 2018** vidta åtgärder för att avhjälpa påtalade brister. De vidtagna åtgärderna ska senast samma dag skriftligen redovisas för Skolinspektionen.

Nedan redovisas förslag på åtgärder. I de fall det är möjligt får bristen avhjälpas på annat sätt.

Extra anpassningar och särskilt stöd

Skolinspektionen konstaterar att Sydnärkes utbildningsförbund inte uppfyller författningskraven avseende att:

- Ansvariga på skolan utreder elevens behov av särskilt stöd skyndsamt, om det visar sig att det stöd som getts i form av extra anpassningar inte är tillräckligt för att eleven ska ha möjlighet att nå de kunskapskrav som minst ska uppnås. Detsamma gäller om det finns särskilda skäl att anta att sådana anpassningar inte skulle vara tillräckliga. (3 kap. 8 § skollagen)
- Visar utredningen att en elev är i behov av särskilt stöd ges eleven sådant stöd. (3 kap. 8-9 §§ skollagen; Lgy 11, 2 Övergripande mål och riktlinjer, 2.6 Rektorns ansvar)
- När det gäller särskilt stöd följs insatta åtgärder upp och utvärderas. (3 kap. 9 § skollagen)

Åtgärder

- Rektorn ska se till att elevers behov av särskilt stöd skyndsamt utreds, om det visar sig att det stöd som getts i form av extra anpassningar inte är tillräckligt för att eleven ska nå de kunskapskrav som minst ska uppnås.
- Rektorn ska se till att ett åtgärdsprogram utarbetas om utredningen visar att en elev är i behov av särskilt stöd samt se till att eleven ges sådant stöd på det sätt och i den omfattning som den enskilde eleven behöver.
- Rektorn ska se till att beslutade åtgärder är konkreta och kopplade till utvärderingsbara mål eller till kunskapskrav som minst ska uppnås och att det framgår när åtgärderna ska följas upp och utvärderas.
- Rektorn ska se till att ett nytt åtgärdsprogram utarbetas och beslutas då utvärdering av tidigare åtgärdsprogram visar att åtgärderna behöver förändras eller att tiden för tidigare beslutade åtgärder behöver förlängas.

Styrning och utveckling av verksamheten

Skolinspektionen konstaterar att Sydnärkes utbildningsförbund inte uppfyller författningskraven avseende att:

- Rektorn följer upp skolenhetens resultat samt trygghet och studiero. Uppföljningen genomförs i relation till de nationella målen och dokumenteras. (1 kap. 4 §, 4 kap. 4-6 §§ och 5 kap. 3 § skollagen; Lgy 11, 2 Övergripande mål och riktlinjer, 2.6 Rektorns ansvar)
- Utifrån en analys av det som framkommer i uppföljningen beslutar rektorn om nödvändiga utvecklingsåtgärder, och dokumenterar de beslutade åtgärderna. (4 kap. 4-7 §§ skollagen; Lgy 11, 2 Övergripande mål och riktlinjer, 2.6 Rektorns ansvar)
- Rektorn planerar för genomförandet av utvecklingsåtgärder och genomför dessa. Planeringen och åtgärderna dokumenteras. (4 kap. 4-7 §§ skollagen; Lgy 11, 2 Övergripande mål och riktlinjer, 2.6 Rektorns ansvar)

Åtgärder

- Rektorn ska se till att det vid skolenheten bedrivs ett systematiskt kvalitetsarbete. I det ingår att följa upp verksamhetens förutsättningar, genomförande och resultat, samt planera och genomföra utvecklingsåtgärder utifrån en analys av vad som framkommer i uppföljningen.
- Rektorn ska se till att kvalitetsarbetet genomförs under medverkan av lärare och övrig personal.
- Rektorn ska se till att dokumentationen av kvalitetsarbetet är tillräcklig för att ligga till grund för analys och beslut på enhetsnivå.

Bedömning

Skolinspektionen bedömer att Alléskolan 3 behöver utveckla arbetet kring särskilt stöd. Elevers eventuella behov av särskilt stöd anmäls och utreds inte i alla fall då det kan befaras att de inte kommer att nå de kunskapskrav som minst ska nås. Därmed ges heller inte elever alltid det särskilda stöd de har rätt till. Brister finns även i samband med utarbetande, uppföljning och utvärdering av åtgärdsprogram.

Skolinspektionen bedömer också att skolenheten behöver säkerställa att det systematiska kvalitetsarbetet bedrivs i alla delar och att arbetet dokumenteras. Det systematiska arbetet är en viktig grundförutsättning för att kunna utveckla och förbättra verksamheten. Vid den regelbundna tillsynen 2014 gav Skolinspektionen Sydnärkes utbildningsförbund ett föreläggande att vidta åtgärder för att få till stånd ett systematiskt kvalitetsarbete bestående i planering, uppföljning och utveckling av utbildningen och att dokumentera detta kvalitetsarbete på skolenhetsnivå. Kvalitetsarbetet skulle genomföras under medverkan av lärare, övrig personal och elever. Som svar på Skolinspektionens kritik inkom Sydnärkes utbildningsförbund och Alléskolans enhet 3 med en beskrivning av hur man fortsättningsvis planerade att arbeta med kvalitetsarbetet. Skolinspektionen bedömde att beskrivningen var tillräcklig för att de påtalade bristerna skulle anses avhjälpta. Att skolenhetens systematiska

kvalitetsarbete nu uppvisar samma brister som vid föregående tillsyn ser myndigheten allvarligt på.

Föreläggande

Extra anpassningar och särskilt stöd

Skolinspektionen bedömer att det finns brister i skolenhetens arbete med särskilt stöd. Alla lärare har inte satt sig in i de rutiner skolenheten har beträffande särskilt stöd. Det förekommer att lärare förbiser rutinerna för att elever ska få stöd snabbare, vilket gör att elevers stödbehov inte utreds i tillräcklig omfattning. Elever får stöd i form av extra anpassningar under allt för lång tid, vilket riskerar att utredning om behov av särskilt stöd inte kommer till stånd. Vidare finns elever på enheten som inte genomför arbetsplatsförlagt lärande på grund av särskilda svårigheter men som saknar åtgärdsprogram. Bristerna i arbetet med särskilt stöd riskerar att elever inte får det särskilda stöd de har rätt till.

Skolinspektionen bedömer vidare att det finns brister i skolans arbete med utarbetande av åtgärdsprogram. Det finns åtgärdsprogram som saknar tydlig koppling till utvärderingsbara mål och det förekommer även att det saknas datum då åtgärdsprogrammet ska utvärderas. Bristerna i skolans arbete med upprättande av åtgärdsprogram riskerar att minska elevernas möjlighet att nå kunskapskraven. Bristerna minskar även möjligheten för eleven och dess vårdnadshavare att ta ställning till om åtgärderna är relevanta.

Av skollagen framgår att om det kan befaras att en elev inte kommer att nå de kunskapskrav som minst ska uppnås, trots att stöd har getts i form av extra anpassningar inom ramen för den ordinarie undervisningen, ska det anmälas till rektorn. Rektorn ska se till att elevens behov av särskilt stöd skyndsamt utreds. Om en utredning visar att en elev är i behov av särskilt stöd, ska han eller hon ges sådant stöd. Om en elev ska ges särskilt stöd ska ett åtgärdsprogram utarbetas. Av programmet ska behovet av särskilt stöd och hur det ska tillgodoses framgå. Det ska också framgå när åtgärderna ska följas upp och utvärderas och vem som är ansvarig.

Av läroplanen för gymnasieskolan, avsnitt 2.6, framgår att rektorn har ett särskilt ansvar för att undervisningen och elevhälsans verksamhet utformas så att eleverna får det särskilda stöd och den hjälp de behöver.

Av Skolverkets allmänna råd (SKOLFS 2014:40, s. 24) med kommentarer om arbetet med extra anpassningar, särskilt stöd och åtgärdsprogram framgår att rektorn ansvarar för att det finns tydliga och fungerande rutiner på skolenheten för vad som gäller när till exempel lärare och övrig skolpersonal uppmärksammar att en elev kan vara i behov av särskilt stöd. Rektorn har ett ansvar för att se till att personalen känner till och följer dessa rutiner. Vidare framgår (s. 36) att det är rektorn som ansvarar för att det finns fungerande rutiner på skolenheten för att utarbeta och dokumentera åtgärdsprogram. I Skolverkets allmänna råd (s. 37) poängteras vikten av att de åtgärder som skolan utarbetar och dokumenterar är kopplade till både elevens behov av särskilt stöd samt till kunskapsmålen i läroplanen eller till de kunskapskrav som minst ska uppnås.

Åtgärderna behöver vidare vara konkreta och utvärderingsbara. I de fall som en utvärdering visar att åtgärderna i ett program behöver förändras, utarbetas ett nytt åtgärdsprogram (s. 45). Det gäller även om utvärderingen visar att de tidigare beslutade åtgärderna skulle behöva fortgå en längre tid.

På grund av oklarheter kring arbetet med elevers stödbehov riskerar elever att inte få det särskilda stöd de har rätt till. I en av lärarintervjuerna framgår att några lärare ännu inte hunnit sätta sig in i de nya rutinerna kring extra anpassningar och särskilt stöd. Lärarna menar att det är många steg i rutinerna och att det är lätt att det tas genvägar förbi dessa för att eleverna ska få hjälp snabbare. Extra anpassningar används mer frekvent i stället för att utreda stödbehov. Lärarna uppger att de kan vara osäkra på om det är extra anpassningar eller särskilt stöd man ger.

När en anmälan om stödbehov gjorts tas ärendet upp på elevhälsoteamets möten. Enligt rektorn kan det emellertid vara oklart om lärarnas anmälningar gäller extra anpassningar eller särskilt stöd. Även representanten för elevhälsan tycker att det är oklart om de anmälningar om behov av stöd som kommer in till elevhälsan avser extra anpassningar eller särskilt stöd. Det kan också vara oklart vilka åtgärder som redan vidtagits. Representanten tror inte att processen med extra anpassningar och särskilt stöd är så tydlig för lärarna.

Av intervjuer framkommer att det finns elever på enheten som är i behov av särskilt stöd men som inte får ett adekvat stöd samt att åtgärdsprogram inte utarbetas. Av intervjuer med lärare och elevhälsan framgår att det finns minst sju elever som inte genomför arbetsplatsförlagt lärande på grund av särskilda svårigheter. De berörda elevernas situation har diskuterats på elevhälsans veckomöten. Det har dock inte resulterat i att åtgärdsprogram med stödinsatser har utarbetats och beslutats. De åtgärdsprogram representanten känner till har utarbetats på grund av hög frånvaro.

Det finns brister i befintliga åtgärdsprogram på skolan. Skolinspektionen har tagit del av fyra utarbetade åtgärdsprogram. I ett av dessa saknas tydlig koppling till utvärderingsbara mål eller till kunskapskrav som minst ska uppnås. Därutöver saknas datum då åtgärdsprogrammet ska utvärderas. Samtliga åtgärdsprogram är svåra att läsa på grund av att bokstäverna å, ä och ö ersatts med andra tecken och andra liknande problem. I något fall går det inte alls att tyda åtgärden.

Förändringar i ett åtgärdsprogram föranleder dessutom inte alltid att ett nytt åtgärdsprogram upprättas. Rektorn uppger att hen är med på ganska många utvärderingar av åtgärdsprogram. I de fall ärenden handlar om social problematik är hen alltid med. Rektorn uppger att om det görs förändringar i ett åtgärdsprogram så utarbetas oftast ett nytt, men att hen även i vissa fall gör förändringar i befintliga åtgärdsprogram.

Motivering till föreläggande som ingripande

Då Alléskolan 3 inte uppfyller de krav som ställs i författningarna, föreligger skäl att förelägga Sydnärkes utbildningsförbund att fullgöra sina skyldigheter och vidta åtgärder för att avhjälpa bristen.

Styrning och utveckling av verksamheten

Skolinspektionen bedömer att skolenheten inte bedriver ett systematiskt kvalitetsarbete enligt författningarnas krav. Huvudmannen har utarbetat ett särskilt årshjul för hur skolenheterna ska följa upp verksamheten. Detta har inte följts på skolenheten Alléskolan 3. Genom att arbetet inte bedrivs strukturerat där alla delmoment i kvalitetsarbetet ingår samt att arbetet inte heller dokumenteras i alla delar, saknar skolenheten underlag för att regelbundet stämma av att kvalitetsarbetet leder till en utveckling mot målen. Vidare bedömer Skolinspektionen att det vid skolenheten saknas former och rutiner för att ta tillvara personalens och elevernas synpunkter. Personal ges därför inte möjlighet att medverka i kvalitetsarbetet i enlighet med syftet med författningarna. Bristerna i kvalitetsarbetet innebär att det finns en risk för att skolenheten inte i tillräcklig grad identifierar utvecklingsområden med syfte att öka måluppfyllelsen.

Enligt skollagen ansvarar rektorn för att systematiskt och kontinuerligt planera, följa upp och utveckla utbildningen på enhetsnivå. Inriktningen på det systematiska kvalitetsarbetet ska vara att de nationella målen uppfylls. Det systematiska arbetet ska dokumenteras. Kvalitetsarbetet på enhetsnivå ska genomföras under medverkan av bland annat lärare och annan personal.

Av förarbetena till skollagen (prop. 2009/10:165, s. 304) framgår att arbetet med att utveckla verksamheten där en analys och värdering bland annat av skolans resultat och redan vidtagna åtgärder måste ligga till grund för beslut om åtgärder för förbättring. Det innebär att huvudmannen ska ha ett kvalitetssystem med struktur, rutiner, processer och resurser, vilket är en förutsättning för ledning och styrning av verksamheten. Syftet med allt kvalitetsarbete är att det ska leda till förbättringar. Det är därför ytterst angeläget att kunskapen om eventuella brister i en verksamhet verkligen följs av åtgärder för förändring och förbättring.

Av Skolverkets allmänna råd (SKOLFS 2012:98, s. 20, 25-26) med kommentarer om systematiskt kvalitetsarbete för skolväsendet framgår bland annat att det ständiga arbetet med att utveckla verksamhetens kvalitet är en cyklisk process som innehåller olika faser. Utgångspunkten för kvalitetsarbetet är att de nationella målen uppfylls, vilket måste genomsyra alla faser. För att kunna följa upp om det har skett en utveckling behöver de olika faserna i kvalitetsarbetet dokumenteras. Rektorn bör se till att dokumentationen av kvalitetsarbetet är tillräcklig för att ligga till grund för analys och beslut på enhetsnivå om prioriteringar av utbildningsinsatser, skapa rutiner och former för dokumentation som är effektiva och ändamålsenliga för enhetens kvalitetsarbete samt sträva efter att dokumentationen ger en samlad bild av utbildningens kvalitet inom enheten. Vidare framgår att rektorn bör sammanställa enhetens resultat och se till att det finns underlag som visar hur förutsättningarna för och genomförandet av utbildningen påverkat måluppfyllelsen.

Av intervjuer och dokumentation framgår att det finns brister i det systematiska kvalitetsarbetet. Rektorn följer inte upp elevernas kunskapsresultat och trygghet i sådan omfattning som krävs för att få tillräckligt underlag för analys av verksamheten och för beslut om utvecklingsåtgärder. På frågor kring den egna enhetens kvalitetsarbete gör rektorn hänvisningar till huvudmannens kvalitetsrapport. Där

redovisas andel elever med gymnasieexamen på respektive nationellt gymnasieprogram i juni 2016. I övrigt presenteras resultaten huvudsakligen på aggregerad nivå för skolan som helhet. Att skolan överlag betraktas som en enda helhet framkommer även i intervju med lärare. De menar att även om verksamheten innehåller flera olika enheter och nationella program så betraktar man det ändå som en enda skola.

Rektorn följer inte upp kunskapsresultat systematiskt

Av intervju med rektorn framkommer att det under hösten 2017 inte gjorts något systematiskt kvalitetsarbete på program- eller enhetsnivå mot bakgrund av föregående års kunskapsresultat. Skolinspektionen har tagit del av ett dokument, resultat enhet 3, som innehåller ett årshjul som huvudmannen tagit fram för när enheterna på skolan ska följa upp och analysera resultat och när utvärdering av beslutade insatser ska göras. Dokumentet innehåller även tre tabeller med exempel på kunskapsresultat. Någon samlad bild av enhetens kunskapsresultat finns inte dokumenterad.

Rektorn uppger vidare att det sker en analys av resultaten i vissa ämnen men inte i andra. Betygsammanställning finns i alla ämnen men det har inte gjorts någon analys utifrån dessa med utgångspunkt för enheten. Rektorn uppger att hen inte har kännedom om i vilken utsträckning lärarna gör analyser för varje ämne och rektorerna har heller inte begärt in något underlag från lärarna. Alla elevers resultat följs visserligen upp vid mitterminskonferenserna och lärarna uppger att de för egen resultatstatistik för sina ämnen, men lärarna är inte delaktiga i att ta fram vilka förbättringsbehov skolenheten har gällande undervisningen. Lärarna vet heller inte hur rektorn har följt upp resultaten.

Ett exempel på utvecklingsåtgärd som gjorts är kopplad till matematikundervisningen. Under intervjuerna berättar både lärare och rektorn att man utifrån elevernas låga resultat i matematik på bygg- och anläggningsprogrammet har infört en extra matematiktimme i veckan med inriktning på byggmatematik. Rektorn menar att åtgärden har utvärderats men att man där behöver ta nästa steg i analysen. En ytterligare åtgärd för att förbättra resultaten i matematik har varit att skapa undervisningsgrupper med färre elever. Dokumenterad utvärdering av åtgärderna saknas.

Uppföljning av elevernas trygghet och studiero på enheten saknas

Det framkommer vidare att rektorn inte följer upp elevernas trygghet och studiero. Vårterminen 2017 gjordes en enkät om elevernas trygghet och trivsel med anledning av de oroligheter som förekommit. Resultatet finns inte redovisat på enhetsnivå utan speglar skolan som helhet. Dock pekade enkätsvaren på att elever upplever otrygghet i framför allt de lokaler där bygg- och anläggningsprogrammet har sin undervisning. Representant för elevhälsan uppger i intervju att hen inte känner till om det har preciserats några särskilda utvecklingsområden för skolenheten utifrån enkätresultatet. Lärarna uppger att de inte känner till enkätresultatet och det har heller inte diskuterats på programnivå.

Motivering till föreläggande som ingripande

Då verksamheten vid Alléskolan 3 inte uppfyller de krav som följer av de föreskrifter som gäller för verksamheten, föreligger skäl att förelägga Sydnärkes utbildningsförbund att vidta åtgärder för att avhjälpa bristerna.

Områden där Skolinspektionen inte har funnit brister**Undervisning och lärande**

Det har vid tillsynen inte framkommit annat än att Sydnärkes utbildningsförbund uppfyller författningarnas krav inom undervisning och lärande.

Bedömning och betygssättning

Det har vid tillsynen inte framkommit annat än att Sydnärkes utbildningsförbund uppfyller författningarnas krav inom bedömning och betygssättning.

Trygghet, studiero och åtgärder mot kränkande behandling

Det har vid tillsynen inte framkommit annat än att Sydnärkes utbildningsförbund uppfyller författningarnas krav inom trygghet, studiero och åtgärder mot kränkande behandling.

Förutsättningar för lärande och trygghet

Det har vid tillsynen inte framkommit annat än att Sydnärkes utbildningsförbund uppfyller författningarnas krav inom förutsättningar för lärande och trygghet.

På Skolinspektionens vägnar

2018-01-29

2018-01-29

X Carin HoltzEnhetschef/Beslutsfattare
Signerat av: Carin Holtz**X** Anders BerggrenUtredare/Föredragande
Signerat av: Anders Berggren**Allmänt om tillsynen:**

Mer om Skolinspektionens tillsyn hittar du på www.skolinspektionen.se

Bilagor

Bilaga 1: Fakta om Alléskolan 3

Fakta om Alléskolan 3

Skolinspektionen har genomfört tillsyn av Sydnärkes utbildningsförbund under hösten 2017. Alléskolan 3 besöktes av Skolinspektionen den 29 november 2017 och den 30 november 2017.

Alléskolan är en gymnasieskola belägen i Hallsberg. Alléskolan 3, med totalt 261 elever är en av skolans åtta enheter. 182 elever går bygg- och anläggningsprogrammet och 76 elever går el- och energiprogrammet. Verksamheten på skolenheten leds av en rektor.

Måluppfyllelse

Av nationell statistik över genomströmningen och betygen läsåret 2015/16 framgår att andelen elever som tagit gymnasieexamen inom tre år var 69,4 procent på skolenhetens bygg- och anläggningsprogram. Motsvarande värde för elever på el- och energiprogrammet var 69,0 procent. I jämförelse med riket hade skolenheten en lägre andel elever som tog examen inom tre år på respektive program. Genomsnittligt värde för bygg- och anläggningsprogrammet i riket var 73,3 procent och motsvarande värde för el- och energiprogrammet var 74,5 procent.

Den genomsnittliga betygspoängen för avgångselever var 11,5 på skolenhetens bygg- och anläggningsprogram och motsvarande värde för el- och energiprogrammet var 11,4. Värdet för bygg- och anläggningsprogrammet respektive el- och energiprogrammet var lägre än motsvarande genomsnittliga värde i riket. Riksgenomsnittet var 12,8 för bygg- och anläggningsprogrammen respektive 12,7 för el- och energiprogrammen.